

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เพราะการพัฒนาของเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ทันสมัย นักวิชาการจึงเรียกยุคนี้ว่ายุคแห่งข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นยุคที่มีความเจริญก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีการติดต่อสื่อสารได้เร็วขึ้น การอ่านนั้นนับว่าเป็นวิธีที่ทำให้ทราบถึงเหตุการณ์หรือความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ได้ทันทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ คาร์เรล (Carrel, 1988) ที่ว่า ในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศนั้นทักษะการอ่านนับเป็นทักษะที่สำคัญและมีประโยชน์มากที่สุด

การอ่านเป็นคุณสมบัติสำคัญในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และในระดับการศึกษาชั้นสูงต่อไป เบคอน (Bacon, 1953, หน้า 27) ได้กล่าวว่า การอ่านทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์ เพราะว่าการอ่านจะช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสังคม ตลอดจนติดตามความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้า เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ (มานิต บุญประเสริฐ, 2526, หน้า 17) และการอ่านที่มีประสิทธิภาพนั้น คือการอ่านด้วยความเข้าใจ รู้ความหมายคำศัพท์ จับใจความสำคัญได้ แต่สภาพความจริงในปัจจุบันพบว่าความสามารถในทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของเด็กไทยยังอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำไม่เป็นที่น่าพอใจ ทั้ง ๆ ที่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขตลอดมา และนักวิชาการในกรมสามัญศึกษาได้กล่าวไว้ถึงด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยในระดับมัธยมศึกษาว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยยังอยู่ในระดับต่ำ (กรมสามัญศึกษา, 2524-2526, หน้า 160)

การที่ผู้เรียนจะอ่านภาษาอังกฤษให้เข้าใจนั้น การรู้ความหมายของคำศัพท์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอันหนึ่งที่ครูผู้สอนภาษาควรให้ความสนใจ ทั้งนี้เพราะหัวใจของการเรียนรู้ภาษาที่สองสำหรับผู้เรียนก็คือ การบรรจุคำศัพท์ที่ใช้ได้จริงอันประกอบด้วยความหมาย โครงสร้าง และรูปลักษณะ

ความหมาย (Semantic Features) ลงไปในสมองของพวกเขาให้เท่าเทียมกับเจ้าของภาษาให้มากที่สุด (Thanomsat & Sawangvarorose, 1980)

จากการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวคิดของนักการสอนภาษาชาวต่างประเทศที่ได้เสนอไว้หลายคน ได้แก่ แวน (Van, 1963, p.89) ผู้ซึ่งได้แสดงความคิดเห็นว่า ในการเรียนภาษาที่หนึ่ง อันเป็นภาษาแม่ นั้น สิ่งที่เป็นประโยชน์คือ การรู้คำศัพท์ ดังนั้นในการเรียนภาษาต่างประเทศก็เช่นเดียวกัน คำศัพท์ของภาษาใหม่เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนเอลเลนและวอลเลท (Allen & Vallete, 1977, p.199) ก็ได้แสดงความคิดเห็นเช่นเดียวกันว่า การรู้ความหมายศัพท์และความสามารถใช้คำศัพท์ในสถานการณ์ต่าง ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาได้ เพราะคำศัพท์เป็นส่วนสำคัญในการสื่อสาร สรุปแนวคิดของนักการสอนภาษาเกี่ยวกับคำศัพท์นั้นคือ ต้องมีการพัฒนาด้านความรู้คำศัพท์ให้เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตามปัญหาของนักเรียนในการอ่านก็คือคำศัพท์ ซึ่งเป็นปัญหาที่พบในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา อิศรา สารงาม (2529) กล่าวว่าในระดับมัธยมศึกษา นักเรียนส่วนใหญ่มีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะความรู้เรื่องคำศัพท์บางคนรู้ความหมายของคำศัพท์แต่เมื่ออ่านข้อความแล้วไม่สามารถสรุปได้เช่นเดียวกับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา นาดยา หิรัญสถิตย์พร (2537) กล่าวว่า ปัญหาด้านคำศัพท์เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด คือด้านความหมายของคำศัพท์ทำให้ไม่สามารถสื่อความได้ หรือถ้าผู้เรียนมีความรู้ด้านคำศัพท์หรือมีวงคำศัพท์น้อยมากก็จะมีปัญหาในการตีความหมายของคำศัพท์ จึงจะเห็นได้ว่าคำศัพท์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษาและยังเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงสุดต่อความเข้าใจในการอ่าน (Davis, 1968) ดังนั้นการเข้าใจความหมายคำศัพท์จึงเป็นตัวกำหนดถึงความสำเร็จในการอ่าน ดังคำกล่าวของประมวล ดิลกสิน (2529 อ้างใน วรชาติ ภูทอง, 2537, หน้า 1) ที่ว่า "หากเรามีถ้อยคำอย่างเพียงพอในภาษาอังกฤษเราจะสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้เราเข้าใจในเรื่องราวหรือวิชาการอันใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อได้อย่างลึกซึ้ง" คำพูดนี้สอดคล้องกับความเห็นของนันทิกา ธนอมสัถย์ และบังอร สว่างวโรรส (Thanomsat & Sawangvarorose, 1981) ที่ว่า คำศัพท์เป็นเครื่องมือที่สำคัญและจำเป็นที่สุดในการถ่ายทอดความคิด ความรู้ จากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่ง จากข้อความดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการสอนคำศัพท์เป็นสิ่งที่ผู้สอนไม่ควร

ละเลย ควรให้ความสนใจ แม้ว่าการเรียนรู้ภาษาจะมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีกมาก เช่น การสอน ไวยากรณ์และการออกเสียง แต่คำศัพท์ก็เป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ในบางครั้งคำบางคำอาจมีความหมายใกล้เคียงกันมาก ซึ่งทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการเลือกใช้ความหมายของคำศัพท์เหล่านั้น ปัญหาด้านคำศัพท์ที่พบมากที่สุด คือ การเลือกใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันมาใช้ไม่ถูกต้อง (สุพรรณ สุกลมสันต์, 2535) ซึ่งสอดคล้องกับ สิริลักษณ์ เพ็ญกาญจน์ (2531) ที่กล่าวไว้ว่า การรู้ความหมายของคำศัพท์และความสามารถใช้คำศัพท์นั้น เป็นปัจจัยสำคัญต่อผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษไม่ว่าจะเป็นในอดีตหรือปัจจุบัน และวิลกินส์ (Wilkins, cited in Cateher & McCarthy, 1988) ได้อธิบายไว้ว่า ความสามารถในการตีความหมายของคำศัพท์นั้นก็คือ การรู้ความหมายของคำศัพท์และผู้เรียนจะสามารถจัดเรียงคำศัพท์ได้อย่างถูกต้องตามโครงสร้าง สามารถจัดหมวดหมู่ได้ และมองเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างความหมายของคำในประโยคนั้น ๆ ได้อย่างแท้จริง

สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนรู้คำศัพท์ของผู้เรียนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำอาจเนื่องมาจากบรรยากาศในชั้นเรียน ชีรวัฒน์ นิเจนตร (2528 อ้างใน วรพรรณ สิทธิเลิศ, 2537) ได้กล่าวถึงสภาพบรรยากาศการเรียนการสอนว่าครูมักจะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เช่น การสอนคำศัพท์ครูมักจะให้นักเรียนอ่านออกเสียงตาม แล้วครูก็จะเป็นผู้บอกความหมายให้นักเรียนจดความหมายลงสมุดเป็นคำ ๆ แล้วก็ทดสอบเป็นคำ ๆ ดังเช่นที่ครูสอนให้นักเรียนไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ขาดบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยและไม่ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จากสภาพดังกล่าวจึงก่อให้เกิดการเรียนแบบตัวใครตัวมัน แข่งขันชิงดีชิงเด่นกัน ไม่มีความเห็นใจ ช่วยเหลือกัน นักเรียนบางคนท้อแท้หมดกำลังใจ ไม่อยากเรียนเพราะท่องศัพท์แล้วจำความหมายไม่ได้ ซึ่งข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับทัศนะของสุพล วงสินธุ์ (2534) ที่ว่า หากบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นไปในทางลบก็จะไม่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพได้ดี

ปัจจุบันเนื่องจากสภาพการจัดการด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัย จึงทำให้นักการศึกษาได้พัฒนารูปแบบการสอนหลาย ๆ วิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น จำได้นานยิ่งขึ้น มีบรรยากาศในการเรียนในชั้นเรียนดีขึ้น การสอนวิธีหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมสิ่งเหล่านี้ได้แก่ การสอนคำศัพท์ด้วยวิธีการสอนเพื่อมุ่งประสิทธิผล (Productive Approach) ซึ่งเป็นวิธีการสอน

คำศัพท์จากบริบท จากการวิเคราะห์คำและจากการวิเคราะห์ขอบข่ายความหมายของคำศัพท์ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. วิธีการเดาความหมายคำศัพท์จากบริบท (Context) มีวิธีการดังต่อไปนี้

1.1 วิธี เอส ซี เอ เอ็น อาร์ (SCANR Technique) (Jenkins, Matlock, & Slocum, 1989) ซึ่งมีความหมายดังนี้

เอส (S) = การแทนที่ (Substitute) คือ การหาคำมาแทนที่ลงในช่องว่าง

ซี (C) = การตรวจสอบ (Check) คือ การตรวจสอบคำที่มาเดิมนั้น
เหมาะสมหรือไม่

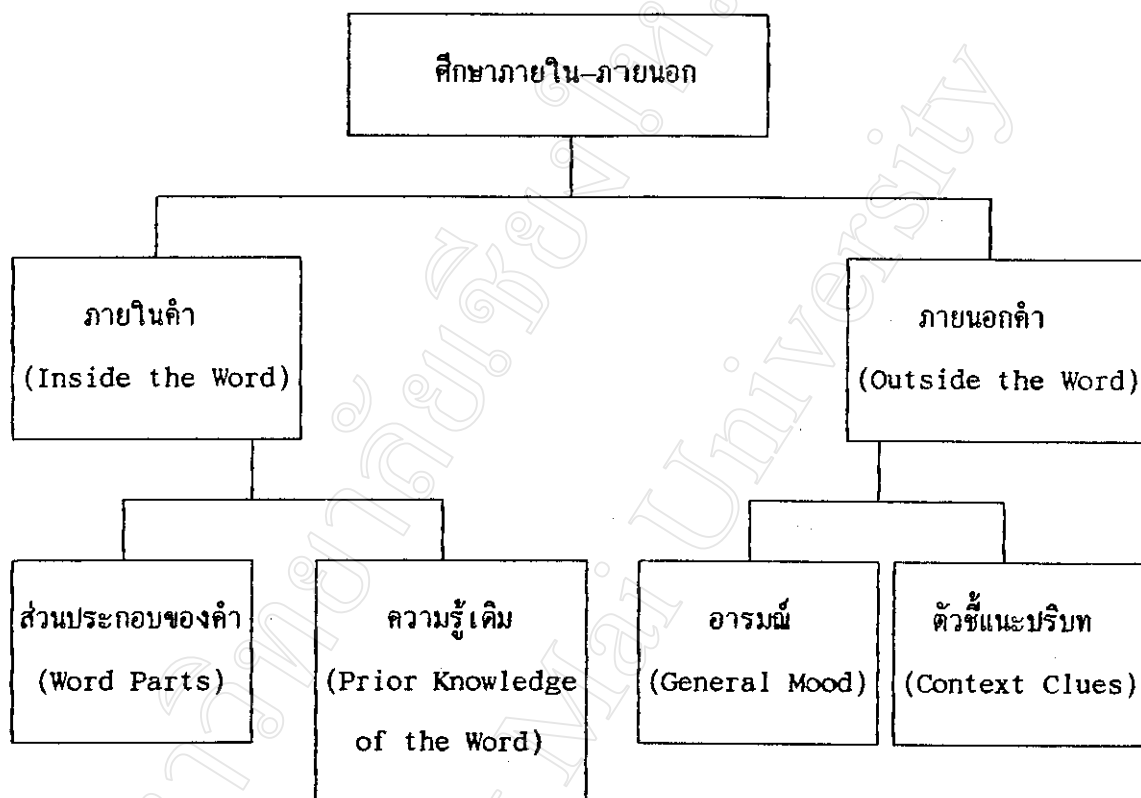
เอ (A) = การสอบถาม (Ask) คือ การสอบถามซึ่งกันและกันระหว่าง
นักเรียนกับนักเรียนถึงความเหมาะสมของคำ

เอ็น (N) = ความต้องการ (Need) คือ การปรึกษาว่าต้องการคำนี้แน่นอน
หรือไม่

อาร์ (R) = การแก้ไข (Revise) คือ การปรับแก้คำที่เดิมนั้นยังไม่
เหมาะสม

แครนเซอร์และพิคูลสกี (Kranzer & Pikulski, 1988) ได้รวมเอ็นและอาร์เข้าด้วยกัน จึงเป็น เอส ซี เอ อาร์ (SCAR) ซึ่งประกอบด้วย การแทนที่ การตรวจสอบ การสอบถามและการแก้ไข วิธี เอส ซี เอ อาร์ นี้ จะเป็นการสอนโดยมีการอธิบาย การให้ขั้นตอนการเรียนรู้ การยกตัวอย่างและมีการฝึกหัดด้วย

1.2 วิธีศึกษาภายใน-ภายนอก (Look Inside-Look Out) เป็นวิธีการใช้บริบท เพื่อให้ได้มาซึ่งคำศัพท์ที่จะนำมาเติมในช่องว่างนั้น กล่าวคือเป็นการใช้บริบทช่วยในการเดาความหมายของคำศัพท์ ซึ่งรวมทั้งการใช้ความรู้เดิมของผู้เรียนด้วย ดังแสดงในแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ 1 แสดงวิธีศึกษาภายใน-ภายนอก

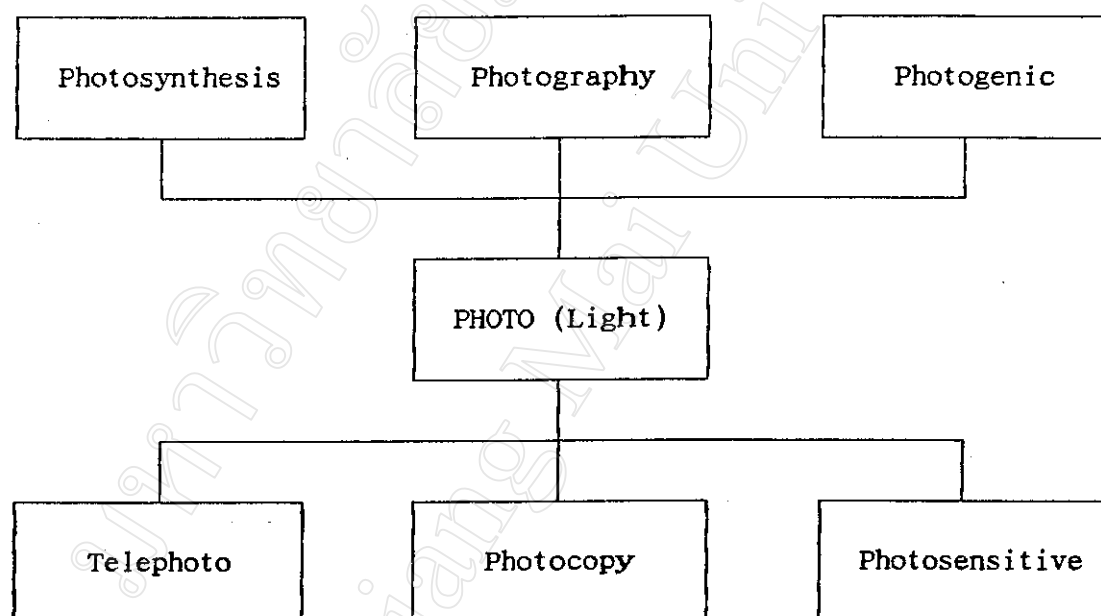
(P.A.Herman & R. Weaver, 1988, p.228)

1.3 วิธีให้คำจำกัดความ (Definition) เป็นวิธีการที่ผู้เรียนได้ความหมายคำศัพท์ โดยดูจากคำจำกัดความในบริบทนั้น ๆ ซึ่งอาจดูจากเครื่องหมายวรรคตอนหรือคำชี้แนะต่าง ๆ

ในแต่ละปีนักเรียนได้เรียนความหมายคำศัพท์ใหม่ประมาณ 3,000 คำ (Nagy, 1988, White, Graves & Slater, 1990) ส่วนไวท์และคณะ (White et al, 1990) พบว่าโดยเฉลี่ยแล้วคำศัพท์ใหม่ที่เรียนนั้นอยู่ในช่วงประมาณ 1,000 ถึง 5,000 คำ และคำศัพท์เหล่านี้จะปรากฏอยู่ในบริบท การสอนคำศัพท์ในบริบททำให้นักเรียนมีความสามารถในการจำความหมายคำศัพท์ได้ จากผลการวิจัยของเจนกินส์และคณะ (Jenkins et al, 1989) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลิอูและเนชั่น (Liu & Nation, 1984) ที่ได้ทำการวิจัยกับผู้เรียนภาษาที่สองเกี่ยวกับคำศัพท์ พบว่า ผู้เรียนสามารถเดาความหมายของคำศัพท์จากคำที่ไม่ทราบความหมายในบริบทได้อยู่ระหว่าง 85-100 เปอร์เซนต์ เพราะในการเดาความหมายคำศัพท์จาก

ปริบทมีขั้นตอนหรือที่เรียกว่า กลยุทธ์ในการเดาความหมายคำศัพท์จากปริบท ซึ่งขั้นตอนต่าง ๆ นี้ ผู้สอนจะเสนอแนะวิธีการให้แก่ผู้เรียนเข้าใจก่อน

2. วิธีการสอนคำศัพท์โดยวิธีวิเคราะห์ส่วนประกอบของคำ คือการวิเคราะห์คำโดยแยกเป็นส่วน ๆ ได้แก่ อุปสรรค (Prefix) รากศัพท์ (Root) และปัจจัย (Suffix) และใช้วิธีสอนโดยการโยงใยความหมายจากคำศัพท์เดิมนั้นไปสู่คำอื่น ๆ ที่มีที่มาจากที่เดียวกัน ดังแสดงการโยงใยดังต่อไปนี้

แผนภูมิ 2 แสดงการโยงใยคำศัพท์

(Nagy & Anderson, 1984, p.236)

นอกจากนี้วิธีการเดาความหมายคำศัพท์จากปริบทแล้ว การสอนคำศัพท์โดยการแยกวิเคราะห์ส่วนต่าง ๆ ของคำ ได้แก่ อุปสรรค รากศัพท์ ปัจจัย ก็สามารถช่วยให้นักเรียนเดาความหมายคำศัพท์และจำความหมายคำศัพท์นั้น ๆ และยังสามารถใช้หลักการวิเคราะห์คำนี้กับคำอื่น ๆ อีกได้ (Dale & O'Rourke, 1986) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไวท์ โซเวล และยานากิฮารา (White, Sowell & Yanakihara, 1989) กล่าวว่า การสอนคำอุปสรรคเพียง 9 คำ ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับคำศัพท์ตัวอื่น ๆ ที่มีคำอุปสรรคประเภทเดียวกันได้ ส่วนไวท์และคณะ (White et al, 1989) ได้กล่าวเกี่ยวกับคำปัจจัยว่า ควรสอนให้ผู้เรียน

ทราบคำที่มักใช้อยู่ ๆ และเพรสลีย์ (Pressley, 1988) ได้กล่าวไว้ว่า คำรากศัพท์นั้นเมื่อผู้เรียนทราบความหมายแล้วจะช่วยให้มีความจำในคำศัพท์ดียิ่งขึ้น

3. วิธีสอนคำศัพท์แบบสัมพันธ์ขอบข่ายความหมาย (Teaching Words as Part of Semantic Field) เป็นวิธีการสอนคำศัพท์ที่น่าสนใจ โดยยึดหลักการของทฤษฎีขอบข่ายความหมาย (Semantic Field Theory) ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวมีหลักการว่า คำศัพท์สามารถที่จะถูกจัดเข้าเป็นหมู่พวกที่มีความหมายสัมพันธ์กันภายใต้ขอบข่ายความหมายเดียวกันได้ และสามารถที่จะบอกความเหมือนหรือความแตกต่างทางความหมายของกลุ่มคำเหล่านั้น โดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบความหมาย (Componential Analysis) ได้อย่างมีระบบ (Brown, 1980 ; Channell, 1981 ; Craik & Lockhart, 1972 ; Nation, 1983 ; Carter & McCarthy, 1988) และความหมายจากการปรากฏร่วมกันของคำศัพท์ (Collocative Meaning) มาโมเลโจ (Mamolejo, 1991) พบว่าวิธีสอนความหมายคำศัพท์ด้วยขอบข่ายความหมายจะช่วยพัฒนานักเรียนในด้านคำศัพท์ต่อการอ่านได้ ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนคำศัพท์ที่อยู่ในขอบข่ายความหมายเดียวกัน โดยใช้ตารางการปรากฏร่วมกันของคำศัพท์ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงการปรากฏร่วมกันของคำศัพท์

	woman	man	child	dog	bird	flower	weather	landscape	view	day	village	house	furniture	bed	picture	dress	present	voice	proposal
beautiful	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
lovely	+		+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
pretty	+		+		+	+			+		+	+		+	+	+			
charming	+	+	+								+	+						+	
attractive	+	+									+	+						+	+
good-looking	+	+	+	+															
handsome	+	+															+		

ผู้เรียนจะได้ฝึกคำในบริบทต่าง ๆ ภายหลังจากที่ได้รู้ความหมายและการปรากฏร่วมกันของคำศัพท์แล้วเพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้คำศัพท์ไปใช้กับบริบทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนรู้ความหมายคำศัพท์อย่างถูกต้องและรู้จักเลือกคำไปใช้ได้ อย่างถูกต้องกับความหมาย ซึ่งอาจใกล้เคียงกันมาก นอกจากนี้ยังส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคำศัพท์และความคงทนในการจำคำศัพท์ได้ดีขึ้นอีกด้วย

มีงานวิจัยของต่างประเทศที่ได้นำเอาการสอนแบบมุ่งประสิทธิภาพไปใช้กับการสอนคำศัพท์ (Steven A. Stahl & T Gerard Shiel, 1992) ผลปรากฏว่าผู้เรียนรู้ความหมายคำศัพท์ มีความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ ช่วยให้ผู้เรียนที่มีวงศัพท์จำกัดเรียนรู้และเข้าใจความหมายและเลือกใช้คำศัพท์ได้ถูกต้องยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของต่างประเทศอีกเป็นจำนวนมากที่ได้นำเอาทฤษฎีข้อบ่งชี้ความหมายไปประยุกต์ใช้กับการสอนศัพท์ (Bronowski, 1983, Bos et al, 1985, and Johnson et al, 1984, cited in Pittleman et al, 1991 ; Crow & Quigley อ้างใน วรชาติ ภูทอง, 2537) ซึ่งเป็นผลที่น่าพอใจ กล่าวคือ ผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีความสัมพันธ์ข้อบ่งชี้ความหมายและการวิเคราะห์องค์ประกอบของความหมาย มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษสูงขึ้น มีความคงทนในการจำคำศัพท์สูงขึ้น และนอกจากนี้ยังส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจบทอ่านเพิ่มขึ้น และเบอร์กลุนด์ (Berglund, 1987) และชานเนล (Channell, 1981) ยังได้กล่าวว่าระบบวิธีการวิเคราะห์ดังกล่าวเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์มากในการเรียนรู้คำศัพท์และเป็นประโยชน์ในการช่วยให้ผู้เรียน และครูผู้สอนได้รับรู้ถึงความเข้าใจและแนวคิดที่เกี่ยวข้องในบทอ่านนั้น ๆ

สำหรับงานวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะคำศัพท์ และการนำเอาทฤษฎีความสัมพันธ์ข้อบ่งชี้ความหมายมาใช้ในงานวิจัยคืองานวิจัยของ วรชาติ ภูทอง (2537) ซึ่งได้ทำการศึกษาผลของการสอนแบบสัมพันธ์ข้อบ่งชี้ความหมายที่มีต่อการจำคำศัพท์ ผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลปรากฏว่าการสอนแบบสัมพันธ์ข้อบ่งชี้ความหมายนี้ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้คำศัพท์ และมีความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์สูงกว่านักเรียนที่เรียนจากคู่มือครู

สรุปแล้วจะเห็นได้ว่าการสอนแบบมุ่งประสิทธิผลซึ่งประกอบไปด้วย การเดาความหมาย คำศัพท์จากบริบท การดูความหมายโดยการวิเคราะห์คำ และการสอนคำศัพท์แบบสัมพันธ์ขอบข่าย ความหมาย ทั้ง 3 ชนิดนี้จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ ความคงทน ในการเรียนรู้คำศัพท์ คำศัพท์จากวิธีมุ่งประสิทธิผลนี้จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจในการอ่านประเภทโคลงซึ่งเป็นเครื่องมือวัด ความเข้าใจในการอ่านประเภทหนึ่งที่นิยมนำมาใช้ทดสอบกับนักเรียนเกี่ยวกับคำศัพท์ประเภทต่าง ๆ วิธีการสอนคำศัพท์แบบมุ่งประสิทธิผลนี้จะช่วยให้บรรยากาศการเรียนในชั้นเรียนดีขึ้น ทั้งนี้เพราะ บรรยากาศในการเรียนเต็มไปด้วยการช่วยเหลือกันในการเลือกความหมายของคำศัพท์นั้น ๆ เป็น บรรยากาศที่ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ นักเรียนจะมีความรู้สึว่าตัวเองจะเป็นส่วนหนึ่งของ กลุ่ม มีการเคารพตนเองและผู้อื่น ใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับ นักเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน และจากงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ แสดงให้เห็นถึงผลดีของการใช้วิธีสอนดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาผลการใช้วิธีการสอน คำศัพท์แบบมุ่งประสิทธิผลกับผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา การสอนคำศัพท์ในวิชาภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนและ หลังได้รับการสอนแบบมุ่งประสิทธิผล
2. เพื่อศึกษาความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ของผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสิทธิผล
3. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนก่อนและหลังได้รับการสอนแบบมุ่ง ประสิทธิผล
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียนของผู้เรียน หลังได้รับการสอน แบบมุ่งประสิทธิผล

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนได้รับการ สอนแบบมุ่งประสิทธิผล

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสิทธิผลมีความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์หลังจากที่ได้สอบครั้งแรกและทั้งช่วงเวลา 14 วัน

3. นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนได้รับการสอนแบบมุ่งประสิทธิผล

ข้อตกลงเบื้องต้น

การสอนคำศัพท์ด้วยวิธีมุ่งประสิทธิผลใช้ตามแนวความคิดของสตาล และชีล (Stahl & Shiel, 1992) โดยนำมาปรับเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา ผู้เรียน และเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ จำนวน 1 ห้องเรียน เป็นนักเรียน 55 คน จากจำนวนทั้งหมด 5 ห้องเรียนและจากนักเรียนทั้งหมด 288 คน โรงเรียนดาราวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่เรียนรายวิชาอังกฤษหลัก 15 (อ.0111) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

2.1.1 วิธีสอนแบบมุ่งประสิทธิผล

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้คำศัพท์

2.2.2 ความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์

2.2.3 ความเข้าใจในการอ่าน

2.2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

3.1 คำศัพท์

คำศัพท์ที่ใช้ในการสอนเป็นคำที่ใช้ในภาษาเขียน และปรากฏอยู่ในบทอ่านในหนังสือแบบเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และจากงานวิจัยของ วรชาติ ภูทอง (2537)

3.2 บทอ่าน

บทอ่านที่ใช้ในการสอนเป็นบทอ่านที่เป็นการเขียนเชิงบรรยาย (Descriptive) ที่บรรจุคำศัพท์ที่นักเรียนไม่ทราบความหมาย เป็นบทอ่านประเภทโคลง (Cloze)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วิธีสอนแบบมุ่งประสิทธิภาพ หมายถึง วิธีการเรียนการสอนที่ผู้สอนใช้สอนคำศัพท์ ซึ่งรวมวิธีสอนย่อยอีก 3 วิธีด้วยกัน คือ

1.1 วิธีสอนโดยการเดาความหมายจากบริบทด้วยวิธี เอส ซี เอ อาร์ หมายถึง การสอนคำศัพท์ด้วยขั้นตอนต่อไปนี้ การแทนที่คำที่ไม่รู้จัก ตรวจสอบจากบริบท ถามและปรึกษา และตรวจแก้หรือแก้ไข

1.2 วิธีสอนโดยการวิเคราะห์ส่วนประกอบของคำ หมายถึง วิธีการเรียนการสอนโดยวิเคราะห์ส่วนต่าง ๆ ของคำ ได้แก่ อุปสรรค รากศัพท์ และปัจจัย

1.3 วิธีสอนแบบสัมพันธ์ขอบข่ายความหมาย หมายถึง วิธีการสอนคำศัพท์ที่มีการเสนอคำศัพท์ในหมวดหมู่หรือขอบข่ายความหมายเดียวกัน และการปรากฏร่วมกันของคำศัพท์โดยใช้ตาราง แผนผัง เพื่อแสดงหรือเป็นแบบฝึกหัดให้เกิดการเรียนรู้แบบสัมพันธ์ขอบข่ายความหมายของกลุ่มคำที่เรียนและฝึกใช้คำศัพท์เหล่านั้นในบริบทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2. ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ หมายถึง ความสามารถในการเลือกคำศัพท์ได้ตรงกับความหมายโดยพิจารณาจากคะแนนการสอบก่อนเรียนและจากคะแนนการสอบหลังเรียน

3. ความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ หมายถึง ความสามารถในการจำคำศัพท์และความหมายหลังจากที่สิ้นสุดการเรียนไปแล้วในช่วงเวลาหนึ่ง โดยพิจารณาจากคะแนนการทำแบบทดสอบความคงทนที่ได้หลังจากการสอบหลังเรียนสิ้นสุดไปแล้ว 14 วัน

4. ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการเลือกคำศัพท์เติมในบทความที่กำหนดให้ได้ โดยพิจารณาจากคะแนนของการทำแบบทดสอบเลือกคำเติมในบทความ (Cloze Test) ก่อนเรียนและหลังเรียน

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง ความคิดหรือความรู้สึกเฉพาะตัวของนักเรียนในกลุ่มที่ได้รับการสอนศัพท์ด้วยวิธีมุ่งประสิทธิภาพที่มีต่อการเรียนการสอนในส่วนของพฤติกรรมครู กิจกรรมการเรียนการสอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และระหว่างครูกับนักเรียน ความร่วมมือระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และระหว่างครูกับนักเรียน ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่อบอุ่นใจ เชื่อมั่นในตนเอง กระตือรือร้น สนใจ ตั้งใจ เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอน ซึ่งทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

6. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ จำนวน 1 ห้องเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนดาราวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางสำหรับครูและผู้บริหารในการปรับปรุงการเรียนการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ
3. เป็นแนวทางในการวิจัยทางด้านการสอนคำศัพท์ครั้งต่อไป